

Concepten Zonneparken in Smalingerland (zuid-Drachten)

Draagvlak – Oriënteringsgesprekken Belangengroepen.

Om tegemoet te komen aan het beleid van de provincie en op advies van de gemeente, zijn we in oktober 2021 gestart met het raadplegen van de hieronder opgesomde belangengroepen die verbonden zijn met het dorpen Boornbergum, Kortehemmen en de Drachtense wijk Himsterhout. De bewoners van deze gebieden zullen immers het dichtst bij de plangebieden wonen. Meerbepaald betrof het de besturen van volgende groepen:

- Dorpsbelangen Boornbergum-Kortehemmen

<https://www.boarnburgum.nl/dorpsbelang/>

- Wijkraad Himsterhout

<https://wijkraadhimsterhout.nl/>

- Werkgroep BK² / Dorpscoöperatie in spe

Geen website

Op 10 november 2021 om 19u in het Van der Valk Hotel te Drachten vond er een 2^e sessie oriënteringsgesprekken plaats in aanwezigheid van de bovengenoemde groepen, de initiatiefnemer Nara Solar BV, 5.1.2.e 5.1.2.6.1.2.e alsook de 5.1.2.e van advies- en studie bureau Eelerwoude.

Toen bij eerdere samenkomsten de nadruk lag op kennismaking, inleiding en het zoeken naar planbebieden in het zuiden van Drachten, lag de nadruk in deze sessie op landschappelijke inpassing en ecologie, de financiële- en processparticipatie van omwonenden en de maatschappelijke en duurzame doelen rond de 3 aangewezen plangebieden.

Hieronder de notulen van deze bijeenkomst.

Notulen van de bijeenkomst van 10 November 2021 betreffende de mogelijke concepten voor zonneparken in de buurt van Zuid Drachten – Gemeente Smallingerland.

Aanwezig-Dorpsbelang B-K.: 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e

Aanwezig-Werkgroep 5.1.2.e

Aanwezig-Wijkraad H.: 5.1.2.e

Aanwezig-Initiatiefnemers : 5.1.2.e (Eelerwoude) / 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e (Nara Solar)

Overzicht van de Vragen en Opmerkingen

Nr	Thema	Locatie
	Vraag	Wie
	Antwoord	Wie

1	Landschappelijke inpassing	Alle locaties
	Komt er aan de rand van het park en perceelgrens een hek?	Werkgroep BK2
	<i>Omwille van veiligheid en op vraag van de verzekering, zal het park beveiligd en dus afgesloten zijn met een hek. Tegenwoordig vaak een "groene"rand+hek dat diervriendelijk is. Verzekering staan uitzonderlijk wel uitzonderingen toe. Bv. als een perceelgrens bestaat uit een (minimaal) 5m brede en 1m diepe waterloop, kan het zonder afsluiting.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
2	Productinformatie - hinder	Alle locaties
	Kun je wat vertellen over glinstering/spiegelreflectie op de panelen? Wat zijn je ervaringen rond geluidshinder, gezien de nabijheid A7?	Wijkraad H
	<i>Qua licht: Zonnepanelen zijn gemaakt met als doel om zonnestralen op te vangen en op te slaan, niet te reflecteren. De zuidgerichtheid en de optimalisering van de positie t.a.v. de zon, zal tevens bijdragen tot het verhinderen van reflectie. Totslot zijn panelen behandeld met een coating om het spiegelingseffect tegen te gaan.</i> <i>Bovendien kijken jullie (aangezien de wijk noordelijk ten aanzien het concept ligt) uit op de onderkant van de zonnepanelen en dus tegen de zon in.</i>	Eelerwoude / Nara Solar

	<p><i>Qua geluid: Uit diverse onderzoeken blijkt dat een zonnepark geen geluidsreflecties veroorzaakt en dus op die wijze niet bijdraagt tot geluidsoverlast. Het geluid ketst af tegen schuine panelen alsook verticale dragers en vergaat onder de constructie. (geluidsdiffusie), hierdoor is een zonnepark eerder geluidswerend ipv versterkend. Ook ingeplande bomenrijen of een groene wallen houden het de geluid tegen.</i></p> <p><i>Wel zal het zonnepark een licht zoemend geluid maken tijdens opwekking overdag, dus niet s'nachts, maar gezien we niettemin op zekere afstand tot bewoning zullen bouwen, verwachten we helemaal geen hoorbare hinder.</i></p>	
3	Landschappelijke inpassing - zicht	Alle locaties
	Hoe zit het hier met zicht vanuit de snelweg?	Werkgroep BK2
	<i>Het zicht op de plantgebieden "it Mear" en "Zandburen" vanaf de snelweg stelt geen probleem voor. Dit komt door het bestaande groen en de geruime afstand. Voor het plangebied "Himsterfinnen" voorziet het voorlopige concept dat bomen en struiken de lijn van de snelweg grotendeels volgen en dus een zeer minimale inkijk geven. We willen immer geen recht zicht vanaf de snelweg, zoals in Oosterwolde.</i>	Eelerwoude
4	Planning - Vergunning	Himsterfinnen
	Hier komt toch nog een spoor? Langs de a7	Dorpsbelang B-K
	<i>Is dat zo? Er speelt al decennia het idee om een spoorlijn van Lelystad naar Groningen aan te leggen, het tracé ervan zou voor een groot stuk de A7 snelweg volgen en dus ook dwars door dit plangebied. We zullen uiteraard voor we een verdere en gedetailleerdere planning uitwerken, de nodige ruimtelijke plannen in acht nemen, doch op dit moment gaan we er niet van uit dat de zogenaamde "Lelylijn" de komende jaren gerealiseerd zal worden.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
5	Planning - Vergunning	Alle locaties
	Gaan de vergunningen mee over naar de exploitant?	Dorpsbelang B-K
	<i>Ja. Vergunningen behoren toe aan de eigenaar(s) van het zonnepark, niet ontwikkelaar of de landeigenaar of <u>anderen</u>.</i>	Nara Solar
6	Algemeen	Alle locaties
	Krijgen we de presentatie toegemaïld?	Dorpsbelang B-K
	<i>Ja, samen met de notulen. We vragen echter met aandrang deze als vertrouwelijk te behandelen en niet zonder onze goedkeuring door te sturen.</i>	Eelerwoude / Nara Solar

Commented [YA1]: Despina: Dus hier geven we al aan dat wij de ontwikkelaar niet de park zullen exploiteren, zal dat een probleem zijn voor de Gemeente? Voor ons project in Gemeente Opsterland was het namelijk een discussie punt

7	Participatie - Draagvlak	Alle locaties	
	Is het lot niet in handen van een 50-tal mensen die in het gebied en er direct omheen wonen? Bijkomende vraag; kan 1 bewoner die nee zegt dan ervoor zorgen dat het niet doorgaat?		Wijkraad H
	<i>Het klopt dat aangrenzende bewoners heel belangrijk zijn en het absoluut van belang is om met hen in dialoog te treden en hun te winnen voor de zaak. We zullen dan ook kortelings met de naar onze inschatting meest betroffen omwonenden huiskamer gesprekken beginnen om ze vodoende in te lichten en te aanhoren. Of dan 1 omwonende daadwerkelijk de vergunningstoewijzing kan tegenhouden en de bouw beletten, hangt van diverse factoren af en het is de gemeente die in eerste instantie een beslissing moet nemen.</i>		Eelerwoude / Nara Solar
8	Participatie – Draagvlak - Vergunning	Alle locaties	
	Is er ook recht op planschade voor omwoners? Bij een bestemmingsplanwijziging, minder zonlicht, minder uitzicht?		Dorpsbelang B-K
	<i>Het recht op planschade dient door een benadeelde geclaimt te worden, vaak via een rechtsprocedure. Planschade vergoeden komt echter niet vaak voor in de praktijk. Er moet immers aangetoond worden dat er waarde wijziging is en dat er causaal verband is, en dat is niet evident. Uitzicht bv. is geen absoluut recht volgens de wet. En wat betreft minder zonlicht bij aanpalenden erven; kunnen we dit door goede planning/inpassing eenvoudig vermijden.</i>		Eelerwoude / Nara Solar
9	Participatie - Omwonendenregeling	Alle locaties	
	Bij de omwonendenregeling, aan wat voor straal om het park heen wordt er gedacht?		Dorpsbelang B-K
	<i>Hangt sterk van plangebied tot plangebied af. Soms wordt er gewerkt met een perimeter van een halve tot een hele kilometer om het park heen. Soms op basis van "meeste hinder, hoogste vergoeding". Hinder qua zicht is vaak een maatstaf aangezien een park verder geen hinder heeft. Er geldt dan; meeste zichthinder, meeste vergoeding.</i>		Eelerwoude / Nara Solar
10	Participatie - Draagvlak	Alle locaties	
	Ga huiskamer gesprekken aan met de direct omwonenden. Tip!		Dorpsbelang B-K
	<i>Gaan we zeker doen. Allicht simultaan met het indienen van een principeverzoek bij de gemeente. Dus concreet tussen nu en einde jaar.</i>		Nara Solar
11	Participatie - Draagvlak	Alle locaties	

	Wat als iemand die ernaast woont op tegen is? Gaat het niet door dan? Wat is jullie ervaring.	Dorpsbelang B-K
	<i>Zie ook vraag 7. We gaan zoveel mogelijk in gesprek met omwoners en zullen zoveel mogelijk wensen van hen opnemen. Bij het vergunningstraject zal bezwaar van een bewoner (en mogelijke oplossing) keurig genoteerd worden. Verder kan iedere belanghebbende officieel zienswijzen indienen bij de gemeente. Het is dan de gemeente die het collectieve en het individuele belang moeten afwegen en een beslissing nemen. Onze ervaringen zijn dat het sterk afhangt van de concrete situatie en gemeenten verschillen ook onderling in beleid en opvattingen. Sommige argumenten van bewoners houden steek maar andere dan weer niet. Vele zaken worden minnelijk geregeld want het betreft vaak een niet-gegronde angst of een "willen gehoord worden" vanwege de protesterende bewoner.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
12	Beleid	Alle locaties
	Hoe belangrijk vindt de gemeente het?	Wijkraad H
	<i>Dit is een vraag waar wij niet sluitend op kunnen antwoorden en is in eerste instantie een vraag die de gemeente zelf moet duiden. Wij kunnen wel op basis van beleid, de RES en de duurzaamheidsdoelstellingen van ondertussen alle gemeenten stellen dat zonneparken, mits ze goed inpasbaar zijn in het landschap en mits ze ook aan de lokale bevolking baten brengen, een meer dan goed alternatief voor groene stroomopwekking bieden. Zeker nu het hoe langer hoe meer duidelijk wordt dat dakgebonden constructies alleen, niet de doelstellingen zullen vervullen. Voor Smallingerland zelf, lijkt het van buitenaf zo dat er relatief weinig initiatieven voorliggen, wat in principe de belangrijkheid van onze initiatieven in de hand werkt.</i>	Nara Solar
13	Landschappelijke inpassing	Alle locaties
	Hoe hoog komen de zonnepanelen? 2 meter was de vorige keer gezegd toch? Wat is de minimum hoogte?	Dorpsbelang B-K / Werkgroep BK2
	<i>We gaan bij onze concepten uit van een zuidgerichte oriëntatie en opstelling van de rijen zonnepanelen. Om de horizon enigszins te vrijwaren, wat belangrijk is voor het zicht, zien we in de praktijk dat 2m zowat de maximale hoogte is. Er is geen echte minimum hoogte. Veel hangt af van wat we willen bekomen van plantengroei in samenhang met ondergrondtype. In onze layout begint de onderste rij op kniehoogte en stopt de bovenste rij bij manshoogte/2m. Deze waardes zijn geen vaststaand gegeven en kunnen in overleg met inwoners en gemeente bijgesteld worden.</i>	Nara Solar
14	Landschappelijke inpassing	Alle locaties

	Hoe ver staan de zonnepanelen uit elkaar?	Wijkraad H
	<i>Bij deze opstellingen (zuidgericht) zijn er 3 meter tussen de rijen. De afstanden zijn flexibel en kunnen nog veranderen door toedoen van de omwonenden maar blijven ook afhankelijk van bodemtype, gewenste begroeiing of beoogde stroomopbrengst.</i>	Nara Solar
15	Landschappelijke inpassing	It Mear
	Er staat een mogelijk informatie- en pick-nick punt ingetekend op het plan. Die staat op de verkeerde plek. Zit aan een pad waar niemand langs fietst of loopt.	Werkgroep BK2
	<i>Dit gaan we moeten aanpassen dan. Anderzijds kunnen we op die plek iets educatief doen. En dan zoeken we een andere plek voor de pick-nick locatie.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
16	Landschappelijke inpassing	It Mear - Alle
	Afstand van het ene kavel met zonnepark naar het andere, zonder zonnepark,....is er geen hinder vanwege bomen en schaduw?	Dorspbelang B-K
	<i>In principe blijven we minimaal een 5-tal meter van de perceelrand vandaan, wat in vele gevallen genoeg blijkt te zijn. Voor het geval we aansluiten op een bestaande bomenrij gaan we met dit aspect rekening houden. De orientatie van de concepten is richting Z-O of Z-W. Dit wil zeggen dat we de meeste schaduw veroorzaken bij de aanpalende percelen langs hun aangrenzende zuidzijde. Gelukkig zijn de bomenrijen bij onze plangebieden langs de noordzijde nagenoeg niet aanwezig of hebben ze geen invloed op aanpalende erven.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
17	Planning - Vergunning	It Mear - Alle
	Vitens heeft bekend gegeven om aan waterwinning te willen doen in de regio. Waar in het gebied hebben ze testboring naar water gedaan? Hoe gaat het in de praktijk? Stel het park komt er en later wil Vitens een boorlocatie met een pad. Vitens schade vergoeding?	Dorspbelang B-K
	<i>Dhr. 5.1.2.e (landeigenaar) kon de plaats van de boorlocatie aanduiden op het plan van het concept van plangebied "It Mear". We moeten ons nog vereder verdiepen in deze materie. Vermoedelijk zal Vitens een zakelijk recht afspreken met de landeigenaar. Dit is zeker wel nog niet gebeurd. Ook wij hebben een zakelijk recht afgesproken met de landeigenaar. In hoeverre deze beide rechten al dan niet naast elkaar kunnen blijven bestaan, moet verder onderzocht worden. Dat er nu helemaal geen parken zouden mogen komen omwille van de intenties van Vitens, lijkt niet reëel.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
18	Productinformatie - hinder	Alle locaties

	Wat voor erosie komt er door de zonnepanelen?	Dorspbelang B-K
	<i>Zonnepanelen bestaan uit glas, aluminium en enkele weinige hoeveelheden edelmetalen. Ze hebben geen zware metalen of vervuilende stoffen. In Nederland moeten de panelen een recycle keurmerk hebben zodat op het moment van afbraak of defect de recycling gegarandeerd is. Het onderstel, dat deels in de grond zal verwerkt worden, is van gegalvaniseerd ijzer en/of aluminium en de erosie is vergelijkbaar met die van vangrails.</i>	Eelerwoude / Nara Solar
19	Participatie - Omwoners	It Mear
	Wie van de bewoners heeft hier de grootste impact?	Nara Solar
	<i>Huis aan de zuikant. Hebben een Friese kaaswinkel.</i>	Allen
20	Participatie - Gebruik	It Mear
	Waar bevinden zich paden/wegen die veel gebruikt worden? Bv. Hardlopen, wandelen hond, etc.	Nara Solar
	<i>Buiten de straten It Mear en Easterbuorren, zijn er geen paden die grenzen aan het plangebied. Bij Butenom, het noord-oosten van het plangebied, ligt er wel een bosje dat door wandelaars (met honden) relatief veel gebruikt wordt. Misschien kunnen we daar wat mee.</i>	Allen
21	Participatie - Gebruik	Zandburen
	Waar bevinden zich paden/wegen die veel gebruikt worden? Bv. Hardlopen, wandelen hond, etc.	Nara Solar
	<i>Mensen uit de wijk doen wandelingen en lopen hard rond het plangebied maar niet meteen tegen het gebied aan, behalve even aan de zuidkant, waar de straat Boerenstreek grenst. In de wijk Himsterhout, gelegen tussen de straten Grasland en Zandburen ligt een bosje met een wandelpad. Het pad loopt niet verder door naar het plangebied.</i>	Allen
22	Landschappelijke inpassing - Fauna	Zandburen
	Wat voor (grotere) dieren zitten er nog meer?	Wijkraad H
	<i>De ecooloog heeft een eerste quick scan uitgevoerd en er zullen nog meer gedetailleerde studies volgen bij het vergunningsproces. Naast een das, zijn er veel hazen, de gebruikelijke knaagdieren en sporadisch ook reeën. Het ontwerp zal sowieso rekening houden met de bestaande fauna en zal waar mogelijk het landschap versterken ten voordele van de biodiversiteit.</i>	Eelerwoude
23	Participatie - Omwoners	Zandburen

	Wie van de bewoners heeft hier de grootste impact?	Nara Solar
	<i>Een huis aan de zuidkant heeft mogelijk een stuk vrij zicht. En deze mensen dicht aan de snelweg? Hun uitzicht op het park is relatief klein door de groenwallen en de landschappelijke inpassing.</i>	Allen
24	Landschappelijke inpassing - Plan	Zandburen
	Wat zijn die lijnen? Is dit het beoogde toegangspad?	Wijkraad H
	<i>Nee, de lijnen zijn op basis van kadastrale gegevens. Het is geen pad, het zijn perceelgrenzen, in dit geval werden ze enkele decennia zo ingedeeld mbt. een geplande pijplijn die nooit operationeel was.</i>	Nara Solar
25	Planning - Draagvlak	Alle locaties
	Landbouw organisaties spelen die nog een rol?	Wijkraad H
	<i>Ja. De mening van bijvoorbeeld het LTO is opgenomen in het RES beleid en soms ook het gemeentelijk beleid. Het gebeurt, vaak als er veel LTO leden in de buurt liggen, dat de organisatie een actievere rol zal spelen in het vergunningstraject en negatieve invloed heeft op het draagvlak.</i>	Nara Solar
26	Participatie - Gebruik	Alle locaties
	Project Blue Zones/Mobiliteit van ouderen. Liggen er langs de noordkant van het park mogelijkheden.	Nara Solar
	<i>Aan de noordzijde hebben de erven afscheidingen en is het plangebied niet toegankelijk. Of er mbt dit project mobiliteit voor ouderen of mbt. creëren van samenkomst plek voor tieners direct behoefte is, moet verder onderzocht worden.</i>	Wijkraad H / Dorpsbelang B-K
27	Participatie - Draagvlak	Himsterfinnen
	Is de wijk "De mora" gericht op het park? (via fietsweg aan noordzijde)	Wijkraad H
	<i>Er zit nog een stuk land en de Oude Drait tussen het plangebied en de fietsweg Zuiderhogeweg. We verwachten een zekere zichtbaarheid, maar zien niet een gepaste landschappelijke inrichting geen probleem.</i>	Eelerwoude
28	Participatie - omwoners	Himsterfinnen
	Van wie is de grond die door het plangebied omringt is ?	Eelerwoude
	<i>Is verkocht, behoort toe aan de bewoners van het huis in zuiden. Familie Castelijnn???</i> <i>Verder in het zuiden is er een opvoedings-en opvangcentrum voor probleemjongeren, Woodbrookers. Vergt dat geen</i>	Wijkraad H / Dorpsbelang B-K

	<i>probleem van overlast voor het park?Vermoedelijk niet gezien afstand en beveiliging, maar toch even noteren.</i>	
29	Participatie - Draagvlak	Himsterfinnen
	Bij dit plangebied hebben de mensen duidelijk mindste last tov de beide andere plangebieden.	Dorpsbelang B-K / Wijkraad H
	<i>Zo lijkt het wel. Maar ook minder baat dan. Ook zou in dit plangebied kunnen opgeworpen worden dat het te dicht bij het buitengebied ligt.</i>	Nara Solar
30	Participatie - Gebruik	Alle locaties
	Wat is de werkgroep BK2 en waar stukt het?	Dorpsbelang B-K / Eelerwoude
	<i>BK2 is nog in een beginfase en krijgt hulp van de Energie werkplaats bij het starten. Door COVID-19 zijn er opstartmoeilijkheden. ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} ??? bestuurder). We zullen als initiatiefnemer met jullie eens samenzitten om te kijken hoe we wat kunnen ondersteunen.</i>	Wergroep BK2 / Nara Solar
31	Participatie - Draagvlak	Alle locaties
	In Boornbergum is er een dorpskrant die 4x jaar samengesteld en uitgegeven wordt door het dorpsbelang.....Is het mogelijk rond dit thema een artikel te schrijven?	Dorpsbelang B-K
	<i>Zeer zeker, we zijn sowieso van plan om de plannen te delen met iedere inwoner, alleen is dit niet het gepaste moment. We moeten eerst nog de gemeente raadplegen en de ideeën verder verwerken en dan kunnen we opnieuw samenzitten.</i>	Nara Solar
32	Participatie - Gebruik	Alle locaties
	Hebben jullie met jullie verenigingen nog doelen of ideeën die we kunnen meenemen in de invulling of het ontwerp?	Nara Solar
	<i>Zie ook vraag 26. We zijn in de wijk geïnspireerd door concepten rond en bevindingen uit "Blue Zones", dat zijn een 5-tal hotspots, verdeeld over de wereld en vaak eilanden, waar mensen ver bovengemiddeld oud worden. De ideeën die wij nu voor de komende periode hebben, zijn: - het aanleggen van een pluktuin. - het verder aanleggen/uitbreiden van een wandelroute met onderweg beweegmogelijkheden. - hondenspeeltuin.</i>	Wijkraad H